

Η συγγραφέας Νάταλι Μπακόπουλος αγάπησε την Ελλάδα και τη φιγούρα του αδελφού της γιαγιάς της, ποιητή Μιχάλη Κατσάρου.

«Συμπόνια μέσω της λογοτεχνίας»

Η Ελληνοαμερικανίδα Νάταλι Μπακόπουλος γράφει για την Ελλάδα της δικτατορίας

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ της ΟΛΓΑΣ ΣΕΛΛΑ

Το διαπιστευτήριο της πρωτοεμφανιζόμενης στην Ελλάδα συγγραφέως Νάταλι Μπακόπουλος ήταν το φωτεινό της πρόσωπο, η ελληνική της καταγωγή και η συγγένειά της με τον ποιητή Μιχάλη Κατσάρου (η γιαγιά της ήταν αδελφή του ποιητή). Κι αν αυτά δεν αρκούσαν, οποσδήποτε θα κινήσει την προσοχή των Ελλήνων αναγνώστών ότι επέλεξε ως θέμα του πρώτου της μυθιστορημάτος «Το πράσινο ακρογιάλι της πατρίδας» (εκδ. Πατάκης) την Ελλάδα στα χρόνια της δικτατορίας. Τι τροφιδότρε την εμπνευσή της; Ποια οξεία διατρέψ με την Ελλάδα; Τι άνθρωπος είναι τελικά αυτό το γελαστό νέο κορίτσι που έχει ελληνικό όνομα και επίθετο και πολλές ευαισθησίες;

Το κίνητρο

Μας δόθηκε η ευκαιρία να λύσουμε αυτές τις απορίες, αφού η Νάταλι Μπακόπουλος ήρθε στην Ελλάδα με αφορμή την έκδοση του βιβλίου της. Με τη συνδρομή της μεταφράστριάς

της Χίλντας Παπαδημητρίου συνομιλήσαμε. Η Νάταλι Μπακόπουλος καταλαβαίνει πολλά ελληνικά, γράφει λίγα (την αφέρωση μου την έκανε στα ελληνικά), αλλά ένιωθε περισσότερο ασφάλεια να μιλούσαμε αγγλικά.

Ένας άνθρωπος που γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Αμερική πώς απέκτησε όλες αυτές τις εικόνες για την Ελλάδα, και μάλιστα για μια περίοδο όχι σημερινή; Μέσα στην οικογένεια υπήρχε η Ελλάδα; Τι ήθελε να γνωρίσει όταν ερχόταν εδώ; «Ερχόμουν από μικρή και συνέχισα ως έφηβη. Τώρα έρχομαι κάθε καλοκαίρι. Ερωτεύτηκα τον τόπο, τη γλώσσα, τον πολιτισμό. Όταν έχεις καταγωγή από δύο μέρη πάντα ονειρεύεσαι το μέρος στο οποίο δεν βρισκόσαι. Είναι κάτι που δημιουργεί μια εσωτερική ένταση, η οποία είναι αφερτική της τέχνης».

Όσο για τις εικόνες που μεταφέρει στο βιβλίο, όπου υπάρχει και η περσόνα του Μιχάλη Κατσαρού (επρόκειτο για ένα διήγημα που ενσωματώθηκε στην ιστορία του μυθι-

στορημάτος) «άκουγα από τον πατέρα μου πολλές ιστορίες για τον Μιχάλη Κατσάρου, τον οποίο δεν γνώρισα ποτέ, τον φανταζόμουν όμως, και είμαι σίγουρη ότι ήταν φοβερή προσωπικότητα».

Ποιο ήταν όμως το κίνητρο για να γραφτεί αυτό το βιβλίο, όπου κυριαρχεί η πολιτική καταπίεση και οι επιπτώσεις που αυτή έχει στα άτομα και στην

«Διαβάζοντας τις ζωές των άλλων στα βιβλία, τους γνωρίζουμε».

κοινωνία; «Όταν έγινε η 11 Σεπτεμβρίου, αυτό που κυρίως με σόκαρε ήταν ότι πάρα πολλοί άνθρωποι, διανοούμενοι και καλλιτεργημένοι, τρόμαξαν τόσο πολύ που έλεγαν "πάρτε τις ελευθερίες μας αρκεί να είμαστε ασφαλείς". Αυτό με έκανε ν' αρχίσω να σκέφτομαι ότι αυτή η κατάσταση έμοιαζε με όσα είχα ακούσει για την περίοδο της δικτατορίας στην Ελλάδα. Οι άνθρωποι και τότε δεν

είχαν ελευθερίες, αλλά ήταν ασφαλείς».

Τι συνεχίζει να την τρομάζει στον σύγχρονο κόσμο; «Πιστεύω ότι η ανθρωπότητα έχει ένα κομμάτι καλού και ένα άλλο καταδικασμένο. Το γράψιμο έχει να κάνει με τον φόβο και πώς τον αντιμετωπίζουμε. Φοβάμαι και εγώ όσα φοβάστε και εσείς. Αυτό που είναι περίεργο στις ΗΠΑ είναι ότι ενώ γύρω μου υπάρχουν άνθρωποι που ξέρω ότι είναι καλλιεργημένοι και βλέπουν τα πράγματα όπως κι εγώ, ξαφνικά έρχομαι αντιμετώπιση με τον ρατσισμό και την προκατάληψη. Αυτό που με εντυπωσιάζει είναι ότι οι άνθρωποι δεν νιώθουν συμπόνια και είναι περκαρκαμένοι στη δική τους πορεία».

Με ποιον τρόπο πιστεύει ότι αυτές οι κακές πλευρές της κοινωνίας θα αλλάξουν; Μέσω της τέχνης, μέσω της παιδείας; «Μακριά να μπορούσα να απαντήσω σ' αυτό το πρόβλημα. Όμως το γεγονός ότι διδάσκω λογοτεχνία και δημιουργική γραφή με φέρνει σ' επαφή με νέους ανθρώπους που δεν βρισκουν κανένα νόημα και κανένα ενδιαφέρον

στη λογοτεχνία. Θέλουν να γίνουν επιχειρηματίες και να βγάλουν λεφτά. Εγώ έχω συνήθεισε να διαβάζω και να βρισκόμουν στα βιβλία και συμβολισμούς και απαντήσεις σε πολλά. Οι άνθρωποι που διαβάζουν, και που διαβάζουν κυρίως λογοτεχνία, καταλαβαίνουν περισσότερο τους άλλους. Γιατί διαβάζοντας τις ζωές των άλλων στα βιβλία, τους γνωρίζουμε».

Αγάπη για την ποίηση

Είναι το πρώτο της μυθιστορημα, αλλά έχει ασχοληθεί κυρίως με το διήγημα. Θέλει να μεταφράσει ελληνική ποίηση και θέλει πολύ να καταφέρει να μεταφράσει κάποια από τα ποιήματα του Μιχάλη Κατσαρού στα αγγλικά. Και μας αποκαλύπτει ότι και το επόμενο μυθιστορημά της θα εκτυλιχθεί στην Ελλάδα, αλλά αυτή τη φορά στη σύγχρονη Ελλάδα. Και το μόνο που μπορεί να πει είναι ότι η ιστορία ξεκινάει από μια απεργία των εργαζομένων καθαρίστριας, με τα σκουπίδια που σκληματίζουν βουνά στους δρόμους. Μια εικόνα που δεν την έχει φανταστεί, την έχει δει...

ΣΕΛΙΔΟΔΕΙΚΤΕΣ ΤΗΣ ΝΕΛΛΗΣ ΑΜΠΡΑΒΑΝΕΑ

Διαδίκτυο για μικρούς

Βερόνικα Σαμαρά και Γεώργιος Κορμάς, «Η Φάρμα του Διαδικτύου», Αθήνα, Εκδόσεις Σκόλη-Κουλεδάκη (2012), σελ. 128

Και έζησαν αυτοί καλά και εμείς καλύτερα... «Ο Ρούντινς πρόσεχε από εδώ και στο εξής ποια e-mail άνοιγε από το ταχυδρομείο του και ποτέ πα δεν έδωσε σε κανέναν στο Διαδίκτυο πληροφορίες για τον εαυτό του, την οικογένειά του ή τους φίλους του». Ο Ρούντινς παρεμπιπτότως, είναι ένα επιπόλιο γουρουνάκι που πέφτει θύμα ενός τεχνολογικά βιρτουόζου λύκου...

Κάπως έτσι τελειώνει το πρώτο παραμύθι της διδακτικής ανθολογίας των Βερόνικας Σαμαρά και Γεώργιου Κορμά. Η πρώτη είναι συντονίστρια του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου και επικεφαλής της Δράσης Εννιμέρωσης και Επαγρύπνησης saferinternet.gr. Ο κ. Κορμάς είναι υπεύθυνος της Γραμμής Βοήθειας του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου και επιστημονικός συνεργάτης της Μονάδας Εφηβικής Υγείας της Β' Παιδιατρικής Κλινικής του Παν. Αθηνών – Νοσ. Α. Κυριακού.

Πέντε ιστοριούλες προσφέρουν μια φρέσκια πρόταση για την επικοινωνία της ασφαλούς χρήσης του Διαδικτύου από τους μικρότερους

σε ηλικία χρήστες του. Οι έρευνες του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου έχουν δείξει ότι η ηλικία των παιδιών που χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο μειώνεται συνέχεια τα τελευταία χρόνια.

Το βιβλίο απευθύνεται σε παιδιά του δημοτικού.

Τα μηνύματά του, όμως, σε όλους.

Επομένως, όσο πιο ναυρίσιμα μπορούμε να τα πούμε, τόσο το καλύτερο. Χωρίς απαγορεύσεις και ισοπεδωμένες, αλλά με λογικά επιχειρήματα και συνεχή επικοινωνία. Σε αυτό το πλαίσιο εντάσσονται και οι ιστορίες της «Φάρμας του Διαδικτύου», στις οποίες πρωταγωνιστούν δύο παιδιά και τα αθώα ζωάκια μιας φάρμας.

Εκτός από τον Ρούντιν, υπάρχει και η Τούλα, μια κότα που «φερετάρει» με κάποιον άγνωστο online, δημοσιεύοντας φωτογραφίες της και προσωπικές της πληροφορίες, ο Ακνς, το χαμστεράκι που «συνομιλεί» εδώ και εξήμνες με αγνώστους από άλλη φάρμα, ο Λάκνς και η Λίνα, δύο χίτες που μαθαίνουν τι θα αναζητήσουν πληροφορίες στο Διαδίκτυο... Κάθε παραμύθι συνοδεύεται στο τέλος από δύο σελίδες ασκήσεων με σκοπό την επανάληψη των «όσων μάθαμε από την ιστορία μας». Ως επίλογο, οι δύο συγγραφείς παραθέτουν ένα «μικρό λεξικό» και κάποιους «βασικούς κανόνες» για το Διαδίκτυο.

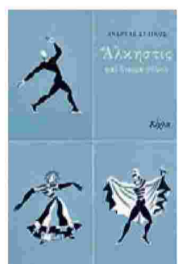
Το βιβλίο απευθύνεται σε παιδιά του Δημοτικού. Τα μηνύματά του όμως απευθύνονται σε όλους. Είναι μια καλή προσπάθεια παράθεσης του «τι γίνεται αν επιχειρήσω εκείνα που μου απαγορεύουν οι γονείς, οι δάσκαλοι κ.λπ.». Χωρίς το στοιχείο της υπερβολής και του φόβου.

Η εικονογράφηση και η καλλιτεχνική επιμέλεια είναι της Ανδριάνας Ρούσσο. Η «Φάρμα του Διαδικτύου» απευθύνεται στο πρώτο παιδικό βιβλίο του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου και διατίθεται μέσα από τους ιστοχώρους www.sokolis.gr, www.e-shop.gr, www.plus4u.gr, και στα βιβλιοπωλεία Ιανός, Πολιτεία, Πατάκης και Τετράγωνο.

Η συλλογή του Σαββάτου

1 Βότανα της Κρήτης του Αντώνη Αλιμπέρτη εκδ. Mysteri
Ο Αντώνης Αλιμπέρτης έγραψε τα κείμενα και έβγαλε και τις φωτογραφίες που συνοδεύουν την έκδοση, που μας συστήνει τον συναρπαστικό κόσμο των βοτάνων, των αρωματικών και καλλωπιστικών φυτών της Κρήτης.

2 Αλκίσις και όνειρα γλυκά του Ανδρέα Στάκου εκδ. Kikili
Ένα ονειρικό αλλά και κωμικό παιχνίδι του θεάτρου, του οποίου πηγή έμπνευσης είναι η Αλκίσις του Ευριπίδη. Ένα αφήγημα που κρατάει τον μύθο, αλλά και την ελευθερία του δημιουργού.

3 Τα Μαρασειακά (1925 - 1927) της Μαρίας Ρεπούση εκδ. Πόλις
Η ιστορία μιας διαμάχης που δεν έμεινε μόνο στους τοίχους του Μαρασειού Διδασκαλείου, αλλά απασχόλησε την κοινή γνώμη. Ένα βιβλίο για την εθνική ταυτότητα, την εκπαίδευση, την ιστορία.

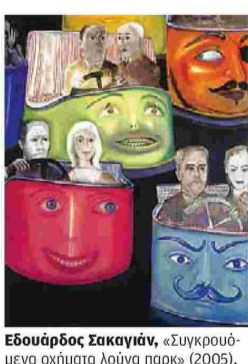
ΣΧΟΛΙΟ Σ' ΕΝΑ ΘΕΜΑ | ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ Θ. ΚΑΛΦΟΠΟΥΛΟΥ

Ακριβή (μου) Δημοκρατία, ελληνικού τύπου

Στο ΦΕΚ της 2ας Μαΐου 2012 (τ. 2ο, αρ. φ. 1440) δημοσιεύεται η απόφαση των υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών για την κατανομή κρατικής οικονομικής ενίσχυσης β' τριμήνου έτους 2012 στα δικαιούχα πολιτικά κόμματα, με ειδικά μέριμνα στις τάσεις που συγκροτούν τον Σύριζα(!). Το ποσό της δόσης κατανέμεται αναλογικά στους παραλήπτες των επιδοτήσεων και των μηνυμάτων της κάλπης, ανερχόμενο στα 7.720.000 ευρώ, καλύπτει το ένα τέταρτο της συνολικής επιχορήγησης-επιδοτήσεων.

Η απόφαση είναι εξόχως κυνική, αδιανόητη και προκλητική, δηλ. αντικοινωνική και αντεθνι-

κή. Εν μέσω της βαθύτερης οικονομικής κρίσης που βιώνει η χώρα (στα όρια της κατάρρευσης) μετά τον πόλεμο και της δομικής ανεπάρκειας του πολιτικού συστήματος της Μεταπολίτευσης να αντιμετωπίσει τα φλέγοντα θεσμικά, οικονομικά, πολιτικά και κοινωνικά προβλήματα, με καταστροφικές συνέπειες για τη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το χρεοκοπημένο, οργανωτικά και λειτουργικά (και διακομματικά, διαχρονικά διογκωμένο) Δημόσιο φροντίζει με την υποδειγματική ευσυνειδησία της Verwaltung ή της Administration να προκαταβάλει τις οφειλές του στα κόμματα. Την ίδια στιγμή, το ίδιο ελ-

Το υπερτροφικό ελληνικό κράτος επιμένει να ενισχύει τα χρεοκοπημένα κόμματα.

λνικό Δημόσιο οφείλει περισσότερο από 6 δισ. ευρώ στον ιδιωτικό τομέα και μόλις πρόσφατα δέχτηκε τον συμψηφισμό οφειλών προς το Δημόσιο με την επιστροφή φόρων.

Τα κόμματα είναι εθελοντικές οργανώσεις πολιτών, με θεσμικά, δομικά χαρακτηριστικά (ιεραρχία, καταμερισμός, γραφειοκρατία,

στελέκωση), ταυτόχρονα είναι οικονομικές οντότητες, με ουσιαστικά επιχειρηματική βάση (ισολογισμοί, μισθολόγιο, κύκλος εργασιών), καθώς και ιδεολογικοί μηχανισμοί του κράτους (ακόμα και τα αντιδημοκρατικά, αντικρατιστικά, αντιευρωπαϊκά), από τη στιγμή που εκπροσωπούνται στο κοινοβούλιο.

Στο ΠΑΣΟΚ έμειναν για αρκετούς μήνες απλήρωτοι οι εργαζόμενοι και στις επιχειρήσεις του ΚΚΕ έχουν απολυθεί εργαζόμενοι. Ταυτόχρονα, τα κόμματα-εργαζόμενοι έχουν κηρύξει συχνά στάση πληρωμών (π.χ. στο Ρ/Σ «Στο κόκκινο»), ενώ στα έντυπά του (Αυγή, Η Εποχή), λίγοι συνεργά-

τες αμείβονται και ελάχιστοι είναι πλέον στο μισθολόγιο.

Κάποτε, τα αριστερά κόμματα περίμεναν τις οικονομικές εξορμήσεις και την ενίσχυση από τα μέλη τους, συχνά «στη μνήμη» των εκλιπόντων αγωνιστών και συντρόφων. Σήμερα, το αφερέγγυο και υπερτροφικό ελληνικό κράτος επιμένει να ενισχύει πλούσιονόχα τα χρεοκοπημένα, από κάθε άποψη, κόμματα, σε πίσμα της ύφεσης και της ανεργίας, στην οποία οδήγησαν τα επιδοτούμενα κόμματα τη χώρα.

Το τίμημα της Δημοκρατίας είναι πράγματι πολύ ακριβό: κάποτε σε ανυπολόγιστες θυσίες, σήμερα σε ζεστό χρήμα.